

ÚVOD	8
POHLED DO HISTORIE	8
POTRAVINÁŘSKÉ INŽENÝRSTVÍ	9
JEDNOTKOVÉ OPERACE	9
PROCESNÍ INŽENÝRSTVÍ	9
1. FYZIKÁLNÍ VLASTNOSTI POTRAVIN	11
1.1 HUSTOTA	11
1.2 TEXTURA	12
1.2.1 GEOMETRICKÉ CHARAKTERISTIKY ČÁSTIC	13
METODY MĚŘENÍ VELIKOSTI ČÁSTIC	15
1.2.2 MECHANICKÉ VLASTNOSTI – KONZISTENCE A REOLOGIE	16
NEWTONSKÉ TEKUTINY	17
NENEWTONSKÉ TEKUTINY	18
REOMETRIE	20
POTRAVINÁŘSKÁ REOLOGIE	21
1.3 VLHKOST, SUŠINA A AKTIVITA VODY	22
1.4 TEPELNÉ VLASTNOSTI	23
2. FYZIKÁLNÍ VELIČINY, JEDNOTKY A JEJICH PŘEPOČTY	25
ZÁKLADNÍ POJMY	26
SKALÁRY, VEKTORY, TENZORY	26
2.1 SOUSTAVY FYZIKÁLNÍCH VELIČIN A JEDNOTEK	27
3. BILANČNÍ VÝPOČTY	28
EXTENZIVNÍ A INTENZIVNÍ VELIČINY	29
BILANČNÍ SYSTÉM	29
BILANČNÍ ROVNICE	29
3.1 MATERIÁLOVÉ BILANCE	30
BILANCE HMOTNOSTI	30
BILANCE LÁTKOVÉHO MNOŽSTVÍ	30
BILANCE OBJEMU	31
POSTUP PŘI BILANČNÍM VÝPOČTU	31
TERMINOLOGIE	31

3.2	VYJADŘOVÁNÍ KONCENTRACÍ A JEJICH VZÁJEMNÉ PŘEPOČTY	33
	HMOTNOSTNÍ ZLOMEK	33
	RELATIVNÍ HMOTNOSTNÍ ZLOMEK	34
	HMOTNOSTNÍ "OBJEMOVÁ" KONCENTRACE (PARCIÁLNÍ HUSTOTA)	34
	OBJEMOVÝ ZLOMEK (OBJEMOVÁ PROCENTA)	34
	MOLÁRNÍ ZLOMEK (MOLÁRNÍ PROCENTA)	35
	RELATIVNÍ MOLÁRNÍ ZLOMEK	35
	MOLÁRNÍ KONCENTRACE (MOLARITA)	35
	MOLÁRNÍ KONCENTRACE (MOLALITA)	35
	NORMÁLNÍ KONCENTRACE (NORMALITA)	35
	PPM (PARTS PER MILLION)	35
	PPB (PARTS PER BILLION)	36
3.3	ENERGETICKÉ BILANCE	36
	TEPELNÉ BILANCE	37
4.	PŘÍKLADY KE KAPITOLÁM 1 AŽ 3	39
	PROBLÉM 1: PŘEPOČET JEDNOTEK	39
	PROBLÉM 2: TABELOVANÉ ÚDAJE	39
	PROBLÉM 3: PŘEPOČET VELIČINY DO SI SOUSTAVY	40
	PROBLÉM 4: ZRÁDNÁ PROCENTA	40
	PROBLÉM 5: KONCENTRACE SOLI (CHLORIDU SODNÉHO) VE VODĚ	40
	PROBLÉM 6: OBCHOD, MARKETING, NÁKUP	41
	PROBLÉM 7: BILANCE SUROVIN	41
	PROBLÉM 8: SPOTŘEBA ENERGIE	42
	PROBLÉM 9: SPOTŘEBA ENERGIE JEŠTĚ JEDNOU	42
	PROBLÉM 10: KONEČNĚ NĚCO O JÍDLE	42
	PROBLÉM 11: ENERGETICKÁ BILANCE PŘI PITÍ STUDENÝCH NÁPOJŮ	43
	PROBLÉM 12: CO TAKHLE NĚCO NA ZUB?	44
5.	MECHANIKA TEKUTIN	44
5.1	HYDROSTATIKA	45
	TEKUTINA V POLI GRAVITAČNÍ SÍLY	45
	SPOJENÉ NÁDOBY, DIFERENČNÍ U-MANOMETR	46
	TEKUTINA V POLI ODSTŘEDIVÉ SÍLY	47
	MĚŘENÍ TLAKU, TLAKOMĚRY	48
5.2	HYDRODYNAMIKA - TOK POTRUBÍM	49
	MĚŘENÍ PRŮTOČNÉHO MNOŽSTVÍ	49
5.2.1	POTRUBÍ	50
	NORMALIZOVANÉ VELIČINY	50

MATERIÁL POTRUBÍ	51
SPOJOVÁNÍ ČÁSTÍ POTRUBÍ, UKLÁDÁNÍ POTRUBÍ	52
TYPICKÉ ARMATURY POTRUBNÍCH ROZVODŮ	52

5.2.2 MATEMATICKÝ POPIS TOKU POTRUBÍM **53**

CHARAKTER TOKU	53
ROVNICE KONTINUITY	54
BERNOULLIHO ROVNICE	55
ZTRÁTY PŘI PROUDĚNÍ POTRUBÍM: DARCY - WEISBACHOVA ROVNICE	57
ZTRÁTY PŘI PROUDĚNÍ MÍSTNÍMI ODPORY	58

5.3 ZAŘÍZENÍ PRO DOPRAVU KAPALIN **60**

VÝKON, PŘÍKON, ÚČINNOST ČERPADLA	61
GRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY ČERPACEL	61
PRACOVNÍ BOD ČERPADLA	62
ŠTÍTKOVÉ HODNOTY ČERPADLA	62
MAXIMÁLNÍ SACÍ VÝŠKA ČERPADLA	63
SPOJOVÁNÍ ČERPACEL	63
ZÁKLADNÍ TYPY ČERPACEL	63
ODSTŘEDIVÁ ČERPADLA	64
OBJEMOVÁ ČERPADLA	65
ZVLÁŠTNÍ ČERPADLA	69

5.4 DOPRAVA A STLAČOVÁNÍ VZDUŠNIN **69**

VENTILÁTORY	69
DMYCHADLA	70
KOMPRESORY	70
VÝVĚVY	70

6. MÍCHÁNÍ V KAPALINÁCH **72**

6.1 ZAŘÍZENÍ S ROTAČNÍMI MÍCHADLY **73**

POMALUBĚŽNÁ MÍCHADLA	74
RYCHLOBĚŽNÁ MÍCHADLA	75
PŘÍKON MÍCHADLA	76

6.2 HYDRAULICKÉ MÍCHÁNÍ **77**

6.3 STATICKE SMĚŠOVAČE **78**

7. USAZOVÁNÍ **78**

7.1 POHYB OSAMOCENÉ ČÁSTICE V GRAVITAČNÍM POLI **80**

7.2 RUŠENÉ USAZOVÁNÍ **84**

7.3	ZÓNOVÉ USAZOVÁNÍ. ZAHUŠŤOVACÍ KŘIVKA	84
7.4	USAZOVÁNÍ VE VZESTUPNÉM PROUDU TEKUTINY	85
7.5	USAZOVÁNÍ V ODSŤŘEDIVÉM POLI	85
7.6	ZAŘÍZENÍ PRO GRAVITAČNÍ USAZOVÁNÍ	86
7.7	SEDIMENTAČNÍ ODSŤŘEDIVKY	88
7.8	CYKLÓNY A HYDROCYKLÓNY	90
8.	FILTRACE	91
8.1.	KOLÁČOVÁ FILTRACE	92
	KOLÁČOVÁ FILTRACE PŘI KONSTANTNÍ RYCHLOSTI	93
	KOLÁČOVÁ FILTRACE ZA KONSTANTNÍHO TLAKOVÉHO ROZDÍLU	93
	STANOVENÍ HODNOT FILTRAČNÍCH KONSTANT	94
	PŘEPOČTY FILTRAČNÍCH KONSTANT	95
8.1.1.	ZAŘÍZENÍ PRO KOLÁČOVOU FILTRACI	96
	FILTRAČNÍ NUČ	96
	KALOUS	97
	VAKUOVÝ ROTAČNÍ BUBNOVÝ FILTR	99
8.2.	HLOUBKOVÁ FILTRACE	99
8.2.1.	ZAŘÍZENÍ PRO HLOUBKOVOU FILTRACI	100
	PÍSKOVÝ FILTR	100
	KŘEMELINOVÝ NAPLAVOVACÍ FILTR	100
	STANDARDIZOVANÉ FILTRAČNÍ ELEMENTY (VLOŽKY, NÁPLNĚ, KARTRIDŽE)	101
9.	MEMBRÁNOVÉ SEPARACE	102
	PRINCIP PROCESU	102
	MEMBRÁNY A MEMBRÁNOVÉ MODULY	103
	HNACÍ SÍLA PROCESU	105
	USPOŘÁDÁNÍ TOKU	106
9.1.	TLAKOVÉ MEMBRÁNOVÉ PROCESY	107
	ZÁKLADNÍ PROCESNÍ CHARAKTERISTIKY	108
	RETENCE MEMBRÁNY	108
	INTENZITA TOKU PERMEÁTU	109
	USTÁLENÁ HODNOTA INTENZITY TOKU PERMEÁTU	109

KONCENTRAČNÍ POLARIZACE, ZANÁŠENÍ MEMBRÁNY	110
OSMOTICKÝ TLAK	110
HYDRODYNAMICKÝ ODPOR MEMBRÁNY	112
VLIV TLAKOVÉHO ROZDÍLU NA PRŮBĚH PROCESU	112
KONVERZNÍ POMĚR	113

9.2. DALŠÍ MEMBRÁNOVÉ PROCESY VYUŽÍVANÉ V POTRAVINÁŘSTVÍ 113

PERVAPORACE	113
MEMBRÁNOVÉ DĚLENÍ PLYNNÝCH SMĚSÍ	114
ELEKTRODIALÝZA	114

10. PŘÍKLADY KE KAPITOLÁM 5. AŽ 9. 115

PROBLÉM 1: MĚŘENÍ TLAKU U MANOMETREM	115
PROBLÉM 2: DALŠÍ ZÁKONITOSTI HYDROSTATIKY	115
PROBLÉM 3: TOK TRUBKOU PROMĚNLIVÉHO PRŮŘEZU	116
PROBLÉM 4: JEŠTĚ JEDNOU ROVNICE KONTINUITY A NAVÍC CHARAKTER TOKU	116
PROBLÉM 5: DETAILNĚJŠÍ POHLED NA PRŮTOK ZÚŽENÝM POTRUBÍM	116
PROBLÉM 6: TLAKOVÁ ZTRÁTA PŘI TOKU POTRUBÍM	117
PROBLÉM 7: ZTRÁTY PŘI TOKU ARMATURAMI (MÍSTNÍMI ODPORY)	118
PROBLÉM 9: ZTRÁTOVÁ VÝŠKA, VÝKON A PŘÍKON ČERPADLA	119
PROBLÉM 10: KAM UMÍSTIT ČERPADLO (MAXIMÁLNÍ SACÍ VÝŠKA ČERPADLA)	119
PROBLÉM 11: PŘÍKON ELEKTROMOTORU MÍCHADLA	121
PROBLÉM 12: SEDIMENTAČNÍ RYCHLOST OSAMOCENÝCH KULOVITÝCH ČÁSTIC	121
PROBLÉM 13: SEDIMENTAČNÍ RYCHLOST OSAMOCENÝCH NEKULOVÝCH ČÁSTIC	122
PROBLÉM 14: STANOVENÍ PRŮMĚRU ČÁSTIC, KTERÉ SEDIMENTUJÍ URČITOU RYCHLOSTÍ	122
PROBLÉM 15: OBČAS MUSÍME VYPRAT PRÁDLO	123
PROBLÉM 16: STANOVENÍ FILTRAČNÍCH KONSTANT ZE DVOU EXPERIMENTÁLNÍCH MĚŘENÍ	123
PROBLÉM 17: DOBA FILTRACE NA PROVOZNÍM FILTRU	124
PROBLÉM 18: FILTRACE NA KALOLISU (BILANCE)	124
PROBLÉM 19: REVERZNÍ OSMÓZA (REJEKCE MEMBRÁNY, OSMOTICKÝ TLAK)	125
PROBLÉM 20: REVERZNÍ OSMÓZA (PLOCHA A USPOŘÁDÁNÍ ZAŘÍZENÍ, BILANCE)	126

ZÁVĚREM – DOPORUČENÁ LITERATURA 127

STANDARDNÍ UČEBNICE A PŘÍRUČKY	128
ENCYKLOPEDIE	129
SPECIALIZOVANÁ LITERATURA	129

SEZNAM SYMBOLŮ 130
